

BURGUNDSKO

(srpen 2021)

BURGUNDSKO

(zápisky z výletu, srpen 2021)

Martin Rybák

Brno, 2021

PROLOG

Pandemie dokázala v roce 2020 zmrazit cestování skoro na nulu. Ani na začátku 2021 nikdo optimismem nehýřil. Nicméně se zdálo celkem reálné vyjet někam po Evropě, takže když mně Václav Malásek nabídl cyklovýlet do Francie, dlouho jsem neváhal. Kolo mám, v Burgundsku by mohlo být pěkně, tak co.

Abych nebyl sám, nalákal jsem ještě Jardu, zaplatil cestovce, promazal kolo, nabalil gemmu a foťáky a mohlo se vyrazit. O půlnoci, sotva jsem zavřel jedno oko, zacinkal mobil. SMS od Václava: nejedou, úmrtí v rodině.

To nebyla dobrá zpráva, ale nic se nadalo dělat. Naštěstí tím špatné zprávy a potíže skončily a dál bylo vše naprosto v pohodě. Vlastně až na jednu maličkost—většina, až na několik exotů (četně mě), jela na elektriku. Ale edisoni byli hodní a počkali na mě vždy, jakmile našli příhodnou hospodu.

Na cestu jsem se vybavil průvodcem po Burgundsku. Vytáhl jsem ho hned po vyjetí s úmyslem naučit se základy francouzštiny. Zbytečně—dostal jsem se akorát k číslovkám. Jedničku a dvojku jsem ještě zvládl. Trojka už mi přišla zbytečná, když budeme objednávat čtvrtky vína, tak vždy jen dvě (tu čtvrtku jsem se ale naučil taky, aby se nakonec ukázalo, že číšník raději nosí rovnou celý půllitr). Ostatek komunikace zůstal na úrovni řeči posunkové.

Poděkování

Je třeba poděkovat především panům Gabrielu Chevallierovi a Jaroslavu Zaorálkovi za to, že nic nenamítali proti použití neautorizovaných citátů ze svého proslulého díla. I přesto, že se to nezvzděli.

BURGUNDSKÝ DENÍK

PRVNÍ DOJMY

Vyjeli jsme z Brna v neděli ráno. Průjezd Německem proběhl bez kontrol, cestovce vše klape. Chvillemi poprchává, také nějaká průtrž se po cestě vyskytla. Projíždíme Německem a Alsaskem. Po jedné straně Vogézy s hrady či zámky na každém druhém kopci, na levé straně dálnice rovina. Německý pořádek a čistota .

Do Burgundska jsme dorazili po přespání ve Štrasburku v pondělí odpoledne. Kolem dálnice je spousta vinic, i na rovině. Obilí už je ve stodole a na polích se procházejí spousty čápů. Lány kukuřice. Ostatně zdejší se podle toho říká „žlutá břicha“.

Náš hotel byl v městečku Macon kousek od centra. Ubytování pohodlné a čisté, snídaně bohatá, jen Jardovi scházejí ráno párky a vajíčka. Po takové opulentní snídani stačí jedna tatranka k obědu a vydržím do večere.

První starostí po vybalení bylo koupit nějaké to víno. Už první vzorek byl úžasný a doprovázet mě hned druhý den do kopců v láhvi na rámu. Burgundsko je proslulé hlavně červeným, ale právě Macon je centrem oblasti, kde se pěstuje i výborné bílé. Zkusili jsme obé a nemělo to chybu.

V pondělí začala ve Francii platit zprísněná opatření. Bez roušky a především potvrzení o očkování by nás nepustili ani na zahrádku. Čekali jsme, že to frantíci ošvejkují stejně, jako bychom to udělali v Česku, ale dodržovali to k našemu velkému překvapení i v nejmenších dědinkách naprosto striktně.

Při procházce městečkem začalo mírně mrholit, zašli jsme proto na kávičku. Ve městě je dost pusto, žádní turisté.

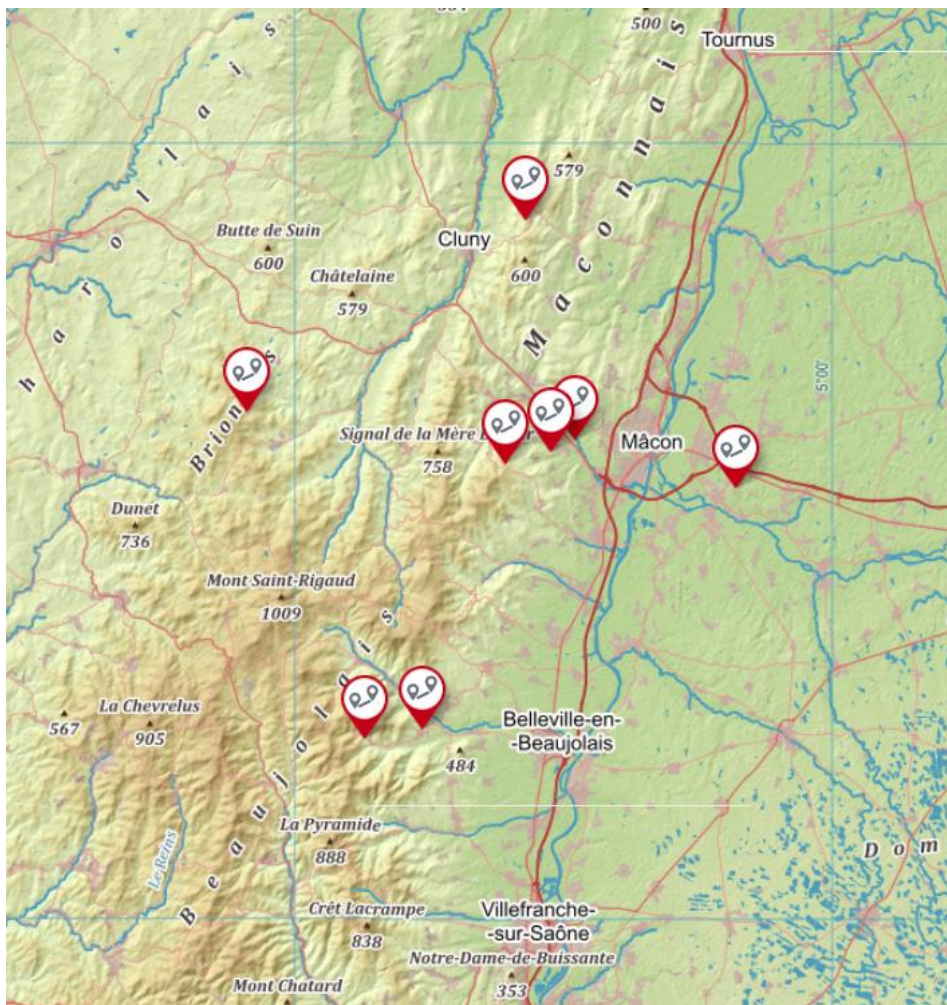
Večeře v hotelu výborná. Předkrm bohatý výběr sýrů, paštičky, parmská šunka, čorizo, zelenina, tzatziki, olivy, salámy, rybičky, omáčky a hořčice... Hlavní chod pečené kuře s výbornou hnědou omáčkou, kuskus a zapečená zelenina. Jako desert sladké košíčky, melouny, ananas a další ovoce. Víno červené, voda gratis.

Řidiči každé ráno vyskládali kola z přívěsu a večer je zase naložili

MAPKY

Průvodce Ivan pro nás vytiskl mapky všech tras s vyznačením záludností i zajímavostí. Tras bylo sice jen pět, ale některé měly více variant. Daly se stáhnout do mobilů. Nezabloudili jsme tak ani jednou (hlavně zásluhou Jardovi pozorné navigace).

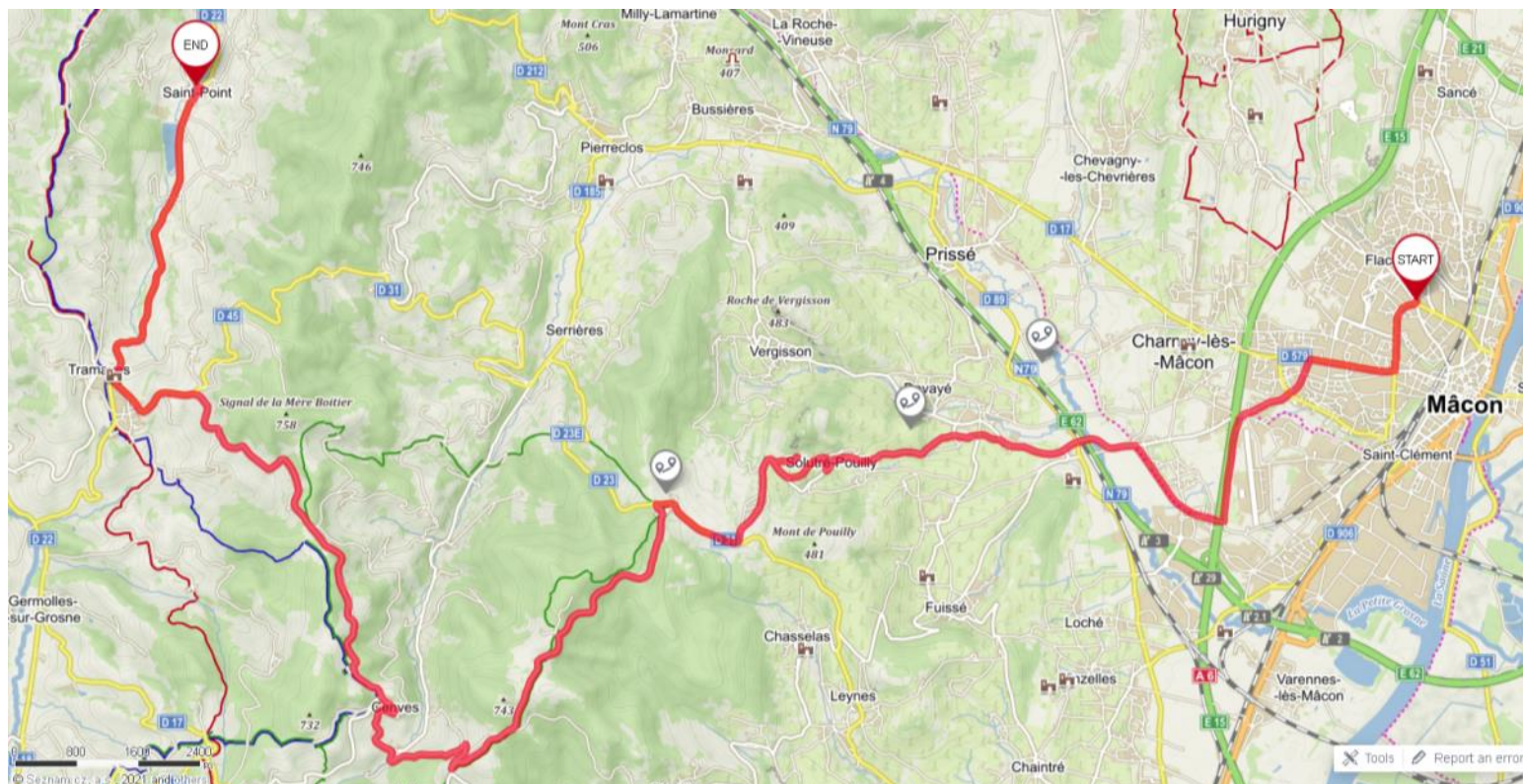
Jak je z celkové mapy vidět, až na jednu trasu, nazvanou přiléhavě „rovina“, byly všechny ostatní v kopcovitém terénu připomínající naši Vysočinu. Rozdíl byl v tom, že touto krajinou protékaly i řeky, takže výškové rozdíly byly podstatně výraznější. Zato ani jedna trasa nevedla po šotolině, cyklostezek bylo dost či se jelo po vedlejších silničkách.

Většinou jsme jezdili samostatně a jednotlivé party či páry na sebe nečekaly, leda až v hospodě.

A ještě jeden detail, ovšem naprosto krucióální: v autobuse byla zásoba piva různých značek, ale vždy pěkně vychlazená. Ostatní nápoje měli samozřejmě taky, ale to se mě s Jardou moc netýkalo.

ÚTERÝ – TRASA SOLUTRÉ

Trasa: Start od hotelu, cíl v Saint-Point, poblíž přírodního koupaliště

Celková délka: 35 km, převýšení na kole 685 m, k tomu ještě výstup asi 150 m na skálu (můj výškoměr ukázal ještě mnohem víc, v součtu přes 1000 výškových metrů)

Počasí: Celý den jasno, teplota okolo 33°C, skoro nefouká

Soltré je skála vypínající se hrdě nad vinicemi. V pradávných dobách na ni lovci naháněli zvěř a baštili to, co ze stáda dole našli. Vyjeli jsme ke skále, to ještě nebylo takové vedro, a pak vystoupali nahoru, to už vedro bylo. Výhled byl jak z letadla, ale stejně si myslím, že hory včetně této jsou nejpěknější spíše zdola.

Následovalo stoupání mezi vinicemi. Ty jsou zde na rozdíl od moravských ošetřovány nikoli traktůrky jezdícími mezi řádky, ale vysokými traktory, které jezdí nad hlavami, každým kolem v jiném řádku. Hlavy jsou proto nízké a řádky hustější.

Jak silnička stoupala, vystřídal vinice růžový vřes lemující silnici spolu s jasně žlutými květinami a hustými ostružinami, bohužel nezralými.

Stoupání bylo nekonečné, místy až kurevské, po silničkách pořád nahoru až na sedlo Col de Gerbley 692 m. Předjíždějící edisoni mě škodolibě povzbuzovali, jen Jarda měl obavy o uříčeného staříka a poctivě na mě čekal. Na vrcholu stoupání jsem se odměnil plesnivým sýrem s bagetou a načerpal energie z rudé plechovky. Sladkou pachutí zahrnala cykloláhev naplněná vínem trochu říznutým vodou a Jardova slivovice. Tato kombinace se skvěle osvědčila.

Po sjezdu do Cenves následovalo další stoupání, ale už zdaleka ne tak strmé, do Tramayes. Zde, po důkladné prohlídce našich covid-pasů, se nám dostalo vlídného přijetí a po čtvrtce červeného jsme osvěženi mohli sjet k autobusu čekajícího u koupaliště v St.-Point.

Vybaveni vychlazenou plzníčkou (tedy spíše několika) jsme se odebrali na koupaliště.

Večeře opět bohatá, jako hlavní chod špíz s grilovanými masíčky, slaninkou a klobáskou. Víno červené.

Den se skvěle vydařil. V noci dvakrát pořádná bouřka.

STŘEDA – TRASA ZRUŠENÁ ŽELEZNICE

Trasa: Start v Givry, cíl v Cluny

Celková délka: 47 km, víceméně po rovině až do Cluny.

Počasí: Celý den nebe bez mráčku, teplota okolo 33°C, skoro nefouká

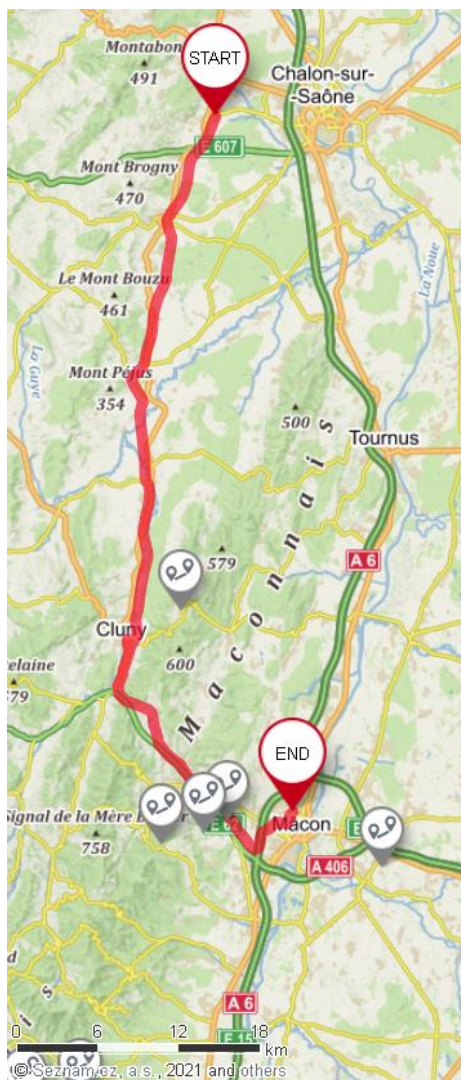
Autobusem jedeme na začátek naší cyklostezky, vedoucí po tělese železnice. Tu zrušili, když nedopovídala požadavkům rychlovlaků TGV. Místo kolejí je teď asfalt, ale nádraží zatím zůstala. Jedeme rychle, takže Jardovi se vypíná co chvíli motor.

V městečku Buxy odbočujeme k místnímu kostelíku. Středověké centrum je zajímavé, věž nemá jen

kostel, ale i řada dalších domků. Trochu to připomíná Korsiku, tam je taky každý dům malá pevnost.

Při odjezdu zjistil Jarda, že jeho zadní kolo je prázdné. Naštěstí byl vybaven náhradím i náhradní duší a jakmile jsme pochopili sborku a rozborku elektrokola, byla již oprava snadná.

Cesta po rovinaté železnici rychle ubíhala. U Cormatinu jsme zabočili na prohlídku zámku. Zejména jeho pečlivě udržovaný park stál za to. Navíc jsem si v bludišti ověřil, že algoritmus k nalezení cesty ven dobře funguje, akorát se člověk hodně nachodí.

Někteří, včetně Jardy, pokračovali na kole dál do Maconu (celkem 70 km), ale přes kopce na této části trasy se mému kolenu už nechtělo. Autobus s vychlazenou plzní opět zvítězil nad sportovní vůlí.

Na zpáteční cestě jsme také navštívili velké vinařství v Prissé. Všichni vozili kartony vína a nakládali do autobusu, mně stačila jedna láhev na večer, ale dobrá.

K večeri opět hodně sýrů, oliv, šunky a paštika, vše excelentní. Hlavní chod vepřová panenka v omáčce, pečené brambůrky a dušená zelenina. Jako desert ananas a několik minimuffinků.

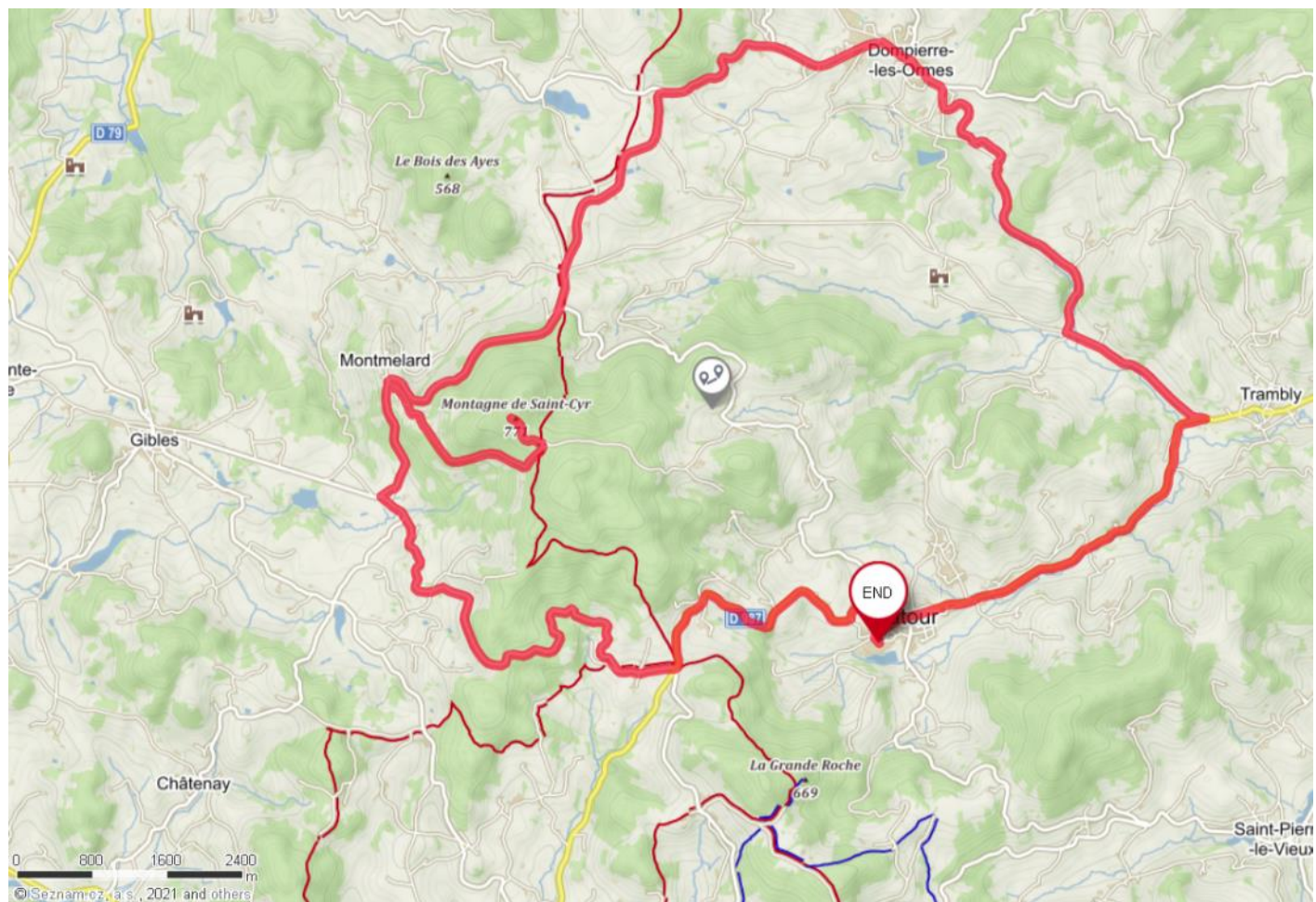

ČTVRTEK – OKRUH MATOUR

Trasa: Start i cíl v Matour

Celková délka: 36 km, převýšení 661 m

Počasí: Celý den jasno, teplota okolo 33°C a dusno, moc nefouká, navečer se zatáhlo a chystala se bouřka. Ta přišla až v noci, ale zato pořádná

Ráno nás autobus odvezl do městyse Matour. Konal se tu právě trh, ale málo „selský“. Možná to dělaly roušky, které měli všichni poctivě na tvářích, možná absence prostých stánků—většina prodejců byla přívěsů s chladicími pulty. Koupit ovčí sýr by tu šlo, ale neodvážil jsem se jej umístit do autobusu.

Jakmile byla kola z přívěsu, vyrazili jsme na naši okružní trasu. Cesta vedla po příjemných vedlejších silničkách, bohužel skoro stále do mírného kopce. Burgundská vysočina tvořená hájky a pastvinami, sem tam malá vesnička se starými kamennými domy.

V Doupiere-les-Ormes byla naše první zastávka na kávičku. Byl tu také docela zajímavý kostel se zajímavými moderními prvky v interiéru.

Následoval Montmelard, odkud odbočovala silnička na Mount St. Cyr, cíl a vrchol výletu.

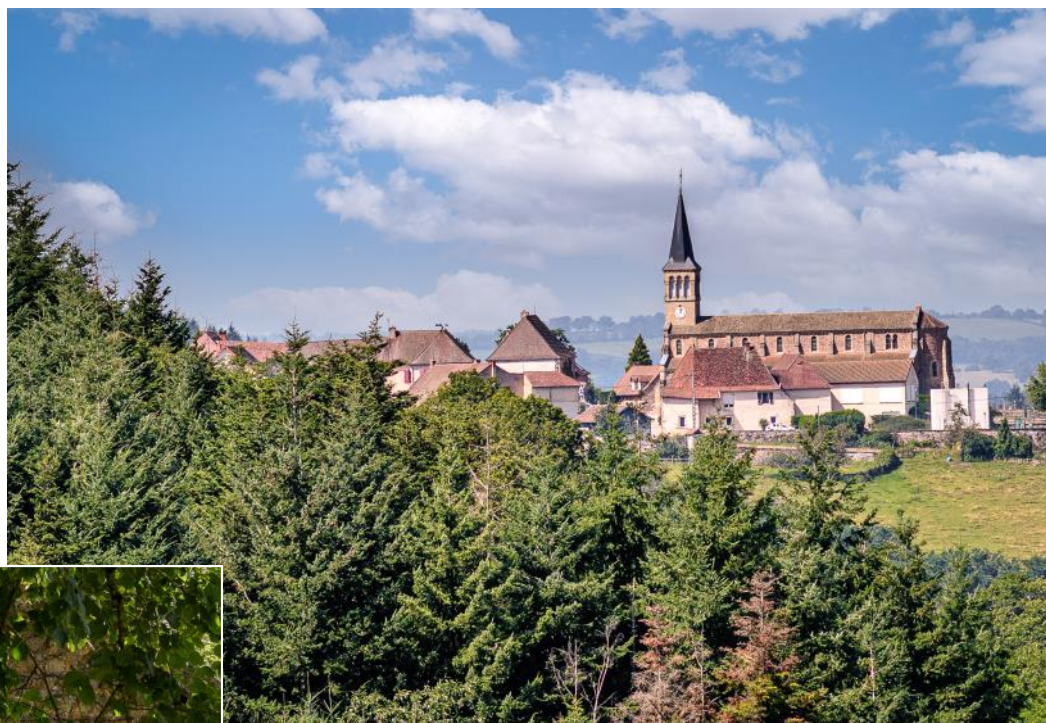
Vrchol to byl opravdový, 771 metrů nad mořem. Převýšení od odbočky činilo sice jen asi 250 m, ale stoupání prudké, i já jsem často sesedl a odpočíval pod záminkou focení.

Ale vyjel (vytlačil) jsem ty střechy až nahoru. Výhledy byly pěkné a vrcholový kompot podpořený Jardovým útočným granátem dodal nové síly. Sjezd zpátky byl prověrkou hlavně brzd a i známý kololetce Jar da sjížděl nad poměry uvážlivě.

Burgundská krajina u Montmelardu

Když byl kopec už moc prudký, bylo nutno fotit

K autobusu v Matour už byla jízda pohodová. Odměnili jsme se lahvinou výborného bílého a potom ještě jednou. Do odjezdu zbyl ještě čas na procházku vesnicí s typickými štíty obchodníků a řemeslníků.

Večer příjemná sprcha a skvělá večeře: po obvyklém předkrmu následovalo hovězí po burgundsku—vynikající maso tmavě rudé na řezu, měkounké, na jazyku se rozplývající s neméně dobrou omáčkou. Ty místní bílé krávy na loukách mají opravdu něco do sebe. Jako sladké zakončení jsem si naložil ještě čtyři malé košíčky.

Večer víchr a bouřka, druhá v noci—ale tu už jsme prospali.

PÁTEK – OKRUH ZVANÝ „ROVINA“

Trasa: Start i cíl v Macon

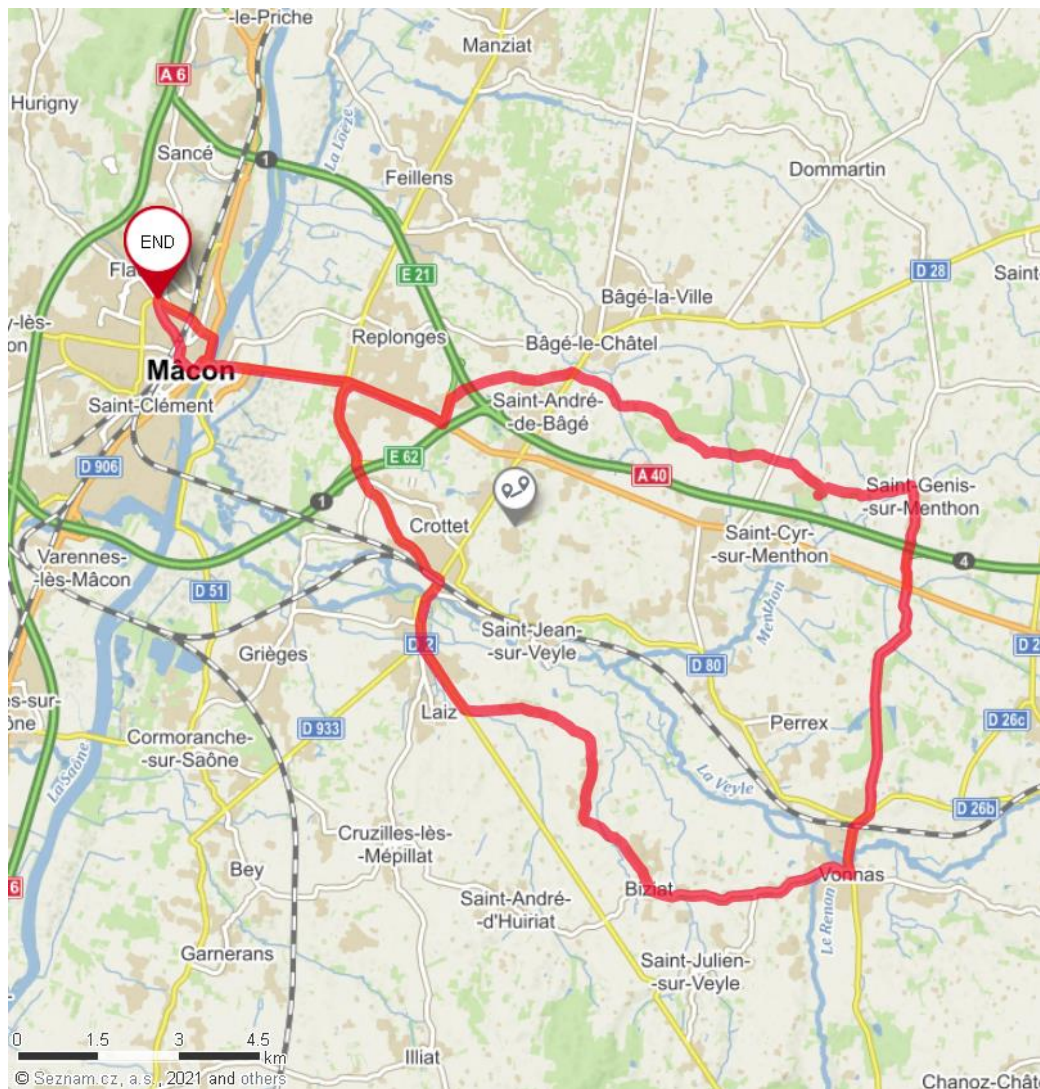
Celková délka: 47 km, převýšení mírné

Počasi: Celý den jasno, teplota okolo 33° C a velké dusno, vítr nefouká.

Vyjíždíme rovnou z hotelu, autobus má volno. Cyklostezka je na řadě míst plná ulámaných větví po noční bouřce. Vyhýbáme se jim, často jsou z akátu a mají trny.

Trasa je skutečně pohodová, ale je to rovina spíše v průměru, spíše mírná táhla stoupání a klesání. Naštěstí nefouká.

Kraj je proslulý bílými kohout s modrými nohami, pravými to vlastenci. Nejsou zde kupodivu vinice, zato rozlehlé lány kukuřice. Projíždíme řadou vesnic a městeček s přídomkem „květinová“.

První zastávka je v St. Andre de Bage u velkého kostela v románském stylu. Paní nás pustila dovnitř. Je tu skoro tma, okénka jsou fakt malinká. Kostel dnes slouží jako výstavní galerie. Vystavené obrazy a plastiky se mi jevily jako dost hrozné kýče .

Další zastávku jsme udělali u románského kostelíku v St. Genis sur Menthon. Zde jsme narazili na zajímavý plakátek, vystavený na nástěnce místní školy. Šlo o instrukce, kterak se mají žáci chránit proti teroristickému útoku. Připomněli jsme si časy, kdy jsme v hodinách civilní obrany cvičili opatření pro případ atomového výbuchu. Naštěstí tehdy se žádný nekonal, což se ve Francii o teroristických útocích tvrdit nedá.

Pečlivě prostudujte!

První hospůdka, na kterou jsme ve vedru už dost těšili, byla až na náměstí ve „květinovém“ městečku Vonnas, jednom ze několika na naší trase. Ostatní cyklisté tam už seděli u piva, tomu se nedalo odolat. Pak teprve dobrá kávačka. Konečně jsem od milé šéfky dozvěděl, jak si francouzsky objednat „lungo“.

Ve Vonnas také mají michelinskou restauraci s ***, do ní jsme ale nešli— podle Google tam dávají příliš malé porce. A kuchaři jsou podezřele pohublí, místo vaření běhají po ulici.

Další květinové městečko bylo Biziat. Na hrobech u pěkného kostelíku byly četné destičky od kamarádů. Nešlo o kamarády z vojny jako u nás, ale z válek—Maroko, Alžír, Vietnam, Tunis. A k tomu navíc děsivě dlouhé seznamy padlých v obou světových válkách.

Na naší trase „rovina“ kilometry rychle ubíhaly. Do posledního z květinových měst Pont-de-Veyle jsme dorazili už ve dvě. Bylo vedro, takže jsme nemohli jinak a dali si lahvinku červeného.

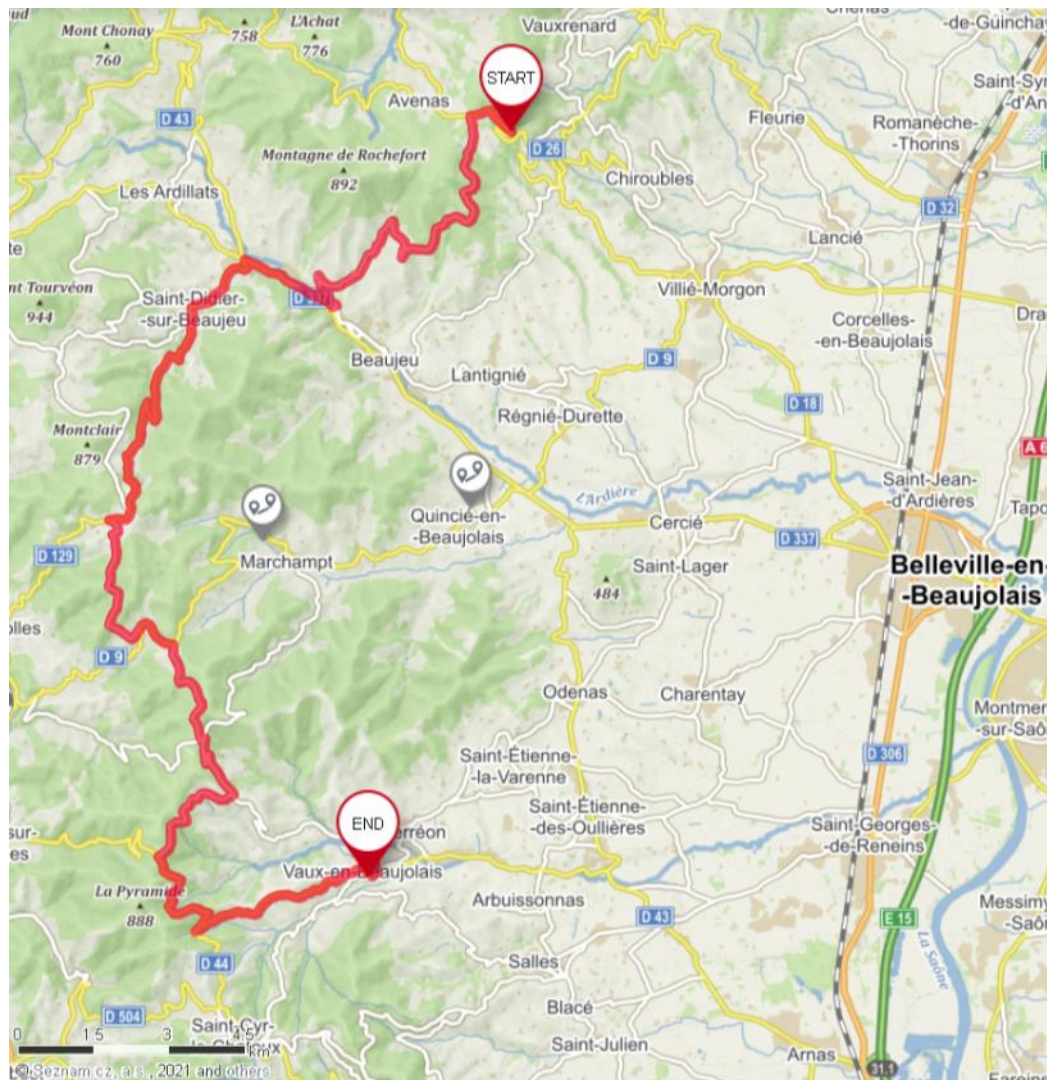
Prohlédli jsme si kostel a pak už rychle do hotelu v Maconu, zde sprcha, bazén, kyblík slivovice a trochu hlubokého přemítání před večerí.

Večeře jako obvykle chutnala: sýry, kyselé rybky, paštika, pak grilovaná libová šunka s pečenými brambůrky a dressing z dijonské hořčice. A nakonec opět sladká tečka.

SOBOTA – ZVONOKOSY

Start : sedlo Noc du Fút de Avenas

Cíl: Vaux-en-Beaujolais čili Zvonokosy

Celková délka: 39 km, převýšení 900 m

Počasí: Celý den jasno, teplota okolo 35°C a velké dusno, bezvětří

Autobus nás vyvezl do sedla do výšky 762 m. Na začátku byl dlouhý sjezd do Beaujeu, pak už jen kopce. Byly celkem čtyři, každý okolo 750 m. Některé dlouhé, další prudké, mírný nebyl žádný. Slunko páliło a po celé trase nebyla jediná vesnička nebo hospoda. No prosťe cyklistův sen—však mě také mījela řada prošedivělých šlacháčů, někteří dokonce i dvakrát.

Našťestí jsem měl s sebou víno (s trochou vody) a sušenky a Jarda zbytky útočného granátu, který bohužel došel pod kopcem.

Jediné pozitivum této trasy bylo, že jsem si udělal řádnou, poctivou žízeň. Dokonce mě předjíždělo i málo elektroborců (ale jen proto, že vychytrale zvolili kratší trasu po rovině, zbabělci).

Když jsem se vydrápal na poslední vrchol trasy , měl jsem toho tak akorát. Teploměr mi ukazoval přes 40°C. Jarda na mě poctivě počkal, ale zbytečně—slivovice už došla. Naštěstí už následoval jen dlouhý pohodový sjezd do cíle.

Od první zatáčky nad vesničkou bylo zřejmé, že to jsou skutečně Zvonokosy. Bylo vyhráno, ale propocenný dres jsem dosušil až v Brně. Zato žízeň se podařilo

uhasit, hned co otevřeli vinárnu. Pan Macarát tu sice už nečepoval, ale víno bylo dobré i tak.

„Chci dát postavit pisoár, Kulíšku!“

„Pisoár?“ zvolal pan učitel uznale, protože hned pochopil důležitost takového záměru.

„Lidé, kteří z otce na syna močili na zdi a do koutů, když pocítili potřebu, s onou krásnou plodností močového měchýře, která je výsledkem zvonokoského vína, nebudou patrně příliš ochotni ulevovat si na místě přesně určeném a neposkytujícím žádný z oněch příjemných pocitů, jež v člověku budí přesně namířený vodní paprsek, ohýbající stéblo trávy, pronásledující mšici nebo prohánějící pavouka po pavučině.“

„V místech dnešního městečka stávalo opatství, což nám dává záruku, že místo bylo zvoleno dobře.

Jeho kostel byl obklopen stromy, na nichž hnízdili kosi. Když se vyzvánělo, kosi vyletovali. Vesničané říkávali: „Zvon na kosi“. A toto jméno se udrželo.“

„Na západ od silnice Lyon –Paříž se od městečka Anse až do Maconu rostí kraj, který se s Burgundskem, Bordeaux a se svahy kolem Rhony dělí o čest plodit nejproslulejší francouzská vína.“

„Snad si nemyslíte, pane faráři, že jsem to udělala z vilnosti. Za takové myšlenky byste se měl stydět, pane, to vám povídám já, ubohá prostá ženská. Děkala jsem to jenom v zájmu vašeho zdraví, protože každý ví, že mužský onemocní, když to nemá. Pro vaše zdraví, pane, slyšíte?“

„... Šesté přikázání je zřídlem mnohých sporných otázek. Kdybychom o těchto věcech neměli nějaké znalosti, když ne důkladné, tak aspoň dostatečné, nejednou bychom vedli duše svých farníků po špatných cestách. My si to můžeme přece upřímně říci: úplná zdrženlivost zužuje myšlenkový obzor.“

„A škrtí rozum!“ dodal farář Calaba ve vzpomínce na všechno, co vytrpěl.

„O Juditě Čuprové můžeme právem mluvit jako o veledile přírody. Pod okouzujícími kadeřemi tvář poněkud široká s bezvadnými zuby zdravého jedlíka. Není možné popsat podrobně toto tělo příliš omamné. Jeho křivky byly vykalkulovány přesně tak, aby bylo možno je obsáhnouti pohledem. Ňadra tvořila dvě rozkošná předhoří a oko objevovalo všude samé výšiny, svůdné zátočinky, lahodné pahorky a slastné mýtinky...“

„Eulalie Čubíková, opevněná ve tvrzi své nedobytné počestnosti, přísně censurovala mravy celého městečka a hlavně mravy Judity Čuprové, neboť její krása, veselý hlas a zpěvný smích ji každodenně urážely a trýznily.“

„Calabův nos za patnáct let nádherně rozkvetl; stal se z něho nos zvonokoský bambulatý a jeho barva hrála mezi kanovnickou fialovostí a kardinálským purpurem. Zkrátka nos, jenž v celém kraji budil důvěru.“

„...Býval jsem z toho nadobro nemocný, při pohledu na tu ženskou. Dostával jsem z toho závratí, jako bych měl úžeh.“

Po návratu ze Zvonokos nás Ivan Vančata pozval na závěrečný přípitek k bazénu. Podávala se místní specialita (doufám, že to nepopletu), kterou je šampaňské říznuté ostružinovou šťávou či likérem, prastarý vynález místního starosty. Prý to bylo i pitelné, já jsem byl raději pro čisté bílé. K tomu takové miniaturní kousky, neurčitého složení a původu, česky bychom řekli jednohubky, Bez párátek, ale dobré to bylo.

Hlavní chod poslední večeře v Maconu byl pečený losos s bramboráčky a dressingem , jako vždy samozřejmě i víno, předkrm a desert.

Ráno hned po snídani balíme. Zbývá nám jen Štrasburk.

NEDĚLE – ŠTRASBURK

Je neděle, navíc svátek Panny Marie. Autobus nás vysadil v La Petite France, přímo v centru historického jádra. Díky covidu je tu nezvykle málo turistů. Takže jsme se procházeli, zašli na kávičku a pozorovali cvrkot. Nakonec jsme skončili u proslulé katedrály s majestátní věží, bohužel už zavřenou.

Celou dobu bylo slyšet vzdálené hřmění, pak už přišlo hřmění blízké, blesky, kroupy a průtrž jak sviňa. Naštěstí po půlhodince postávání v podloubí bylo po všem a mohli jsme se vydat zpět k autobusu.

Bouřka už se blíží

Štraburčané kdysi a dnes.

Barevné cosi na náměstí u katedrály

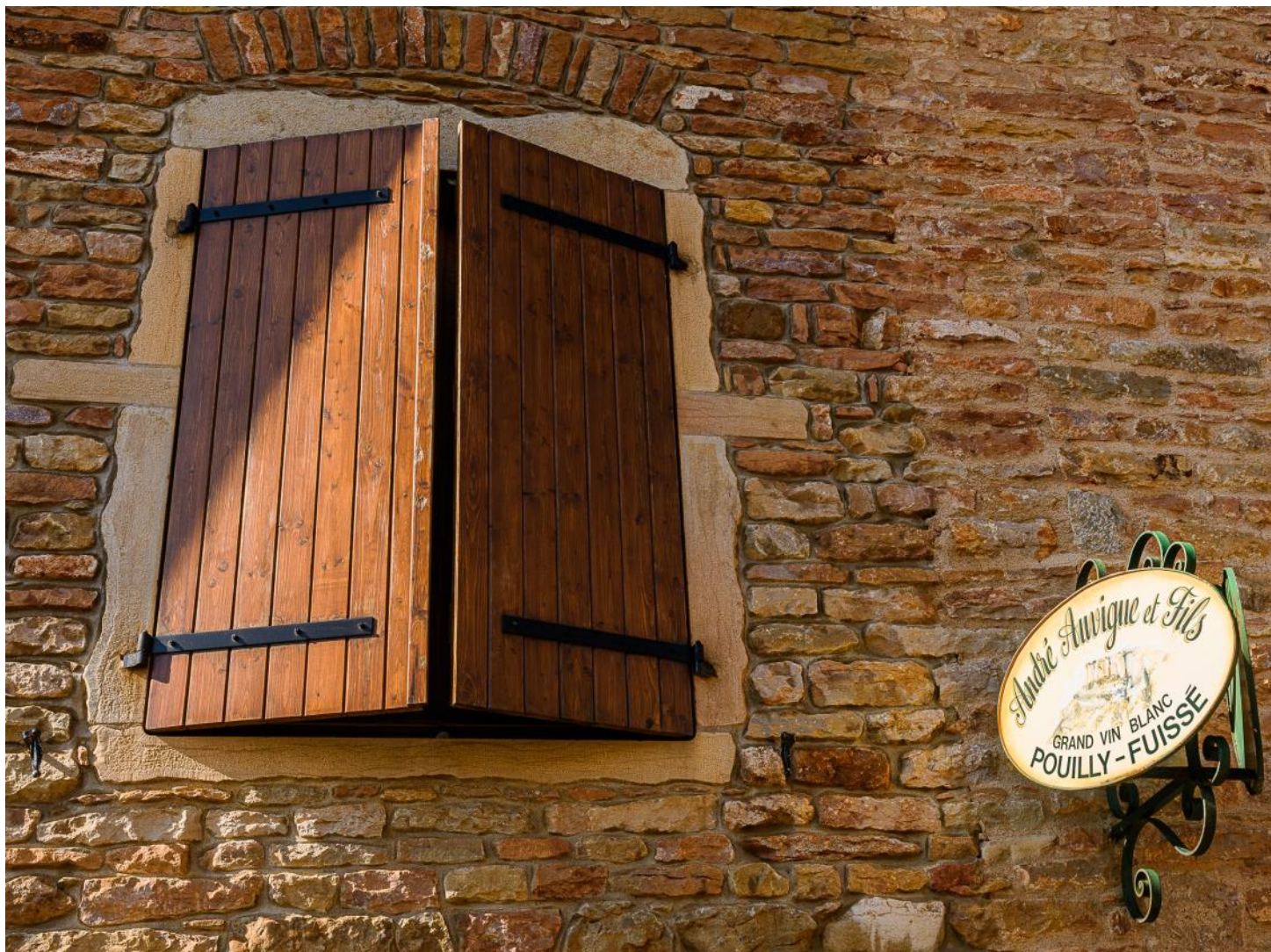
Bouřka, blesky, hromy, kroupy—vše jak se sluší a patří

DODATEK

Ještě pár fotek, které se jinak nevešly

Obecní prádelna v Matour

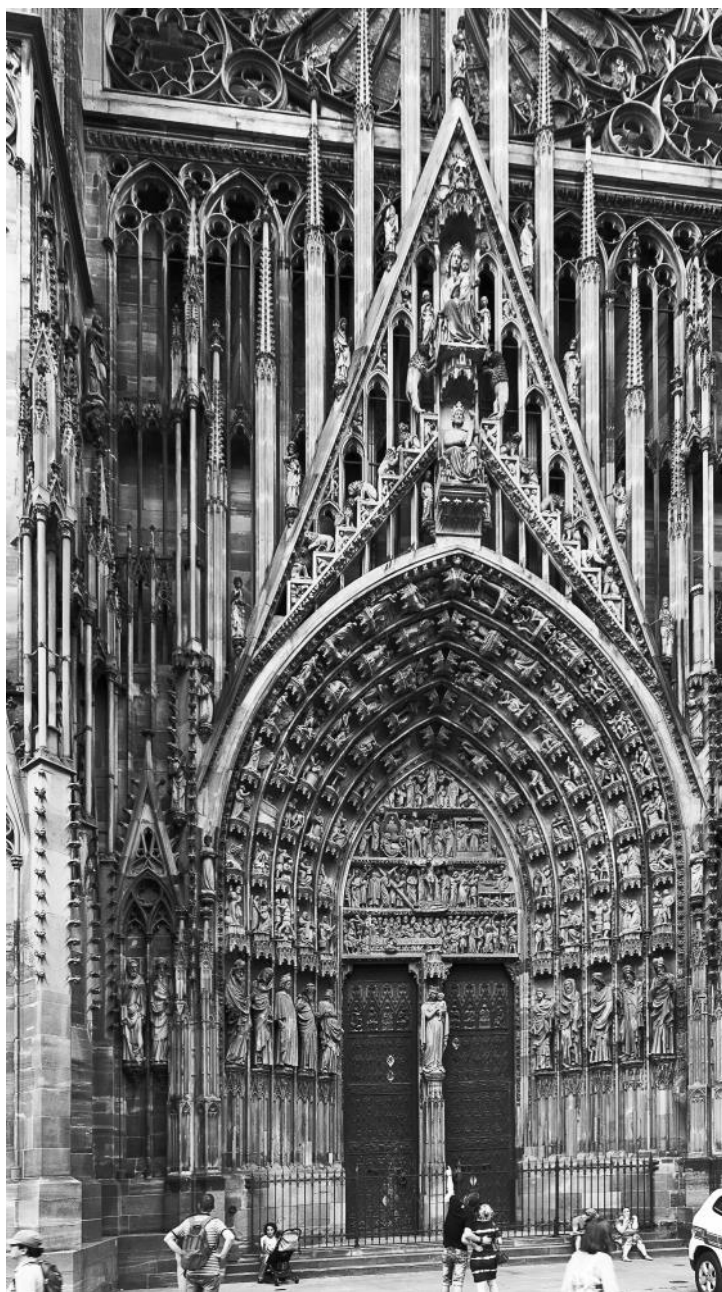

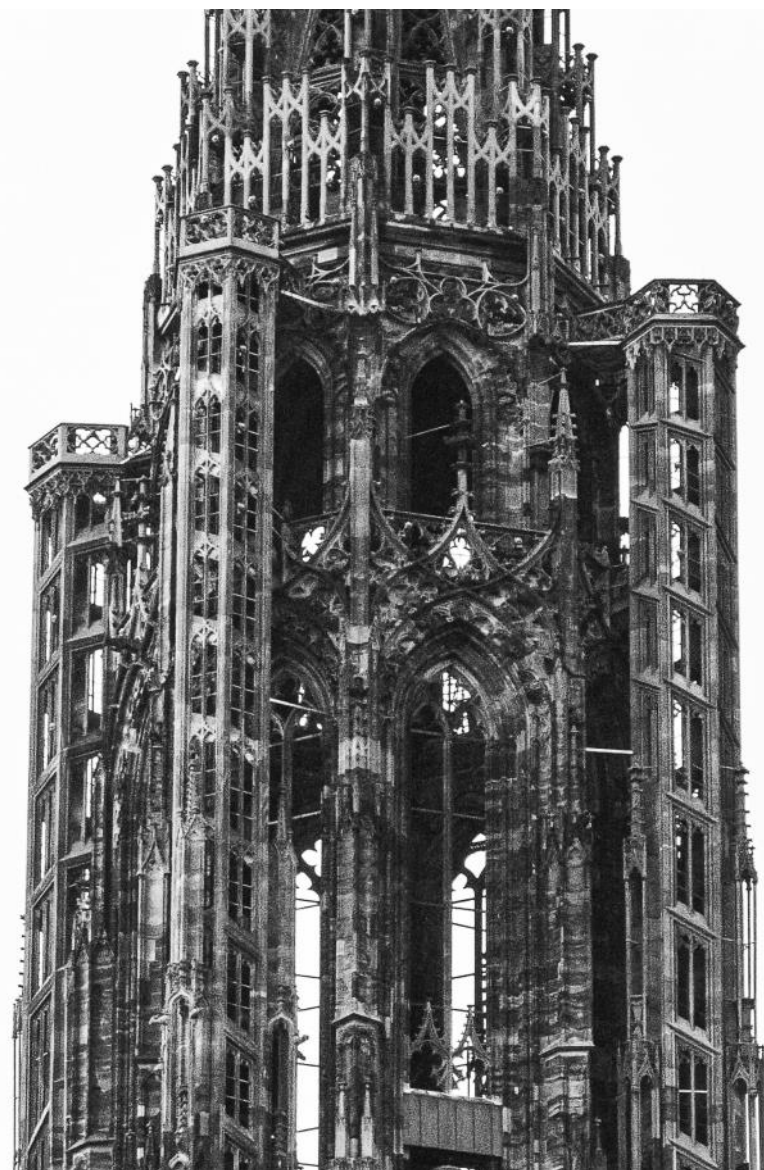

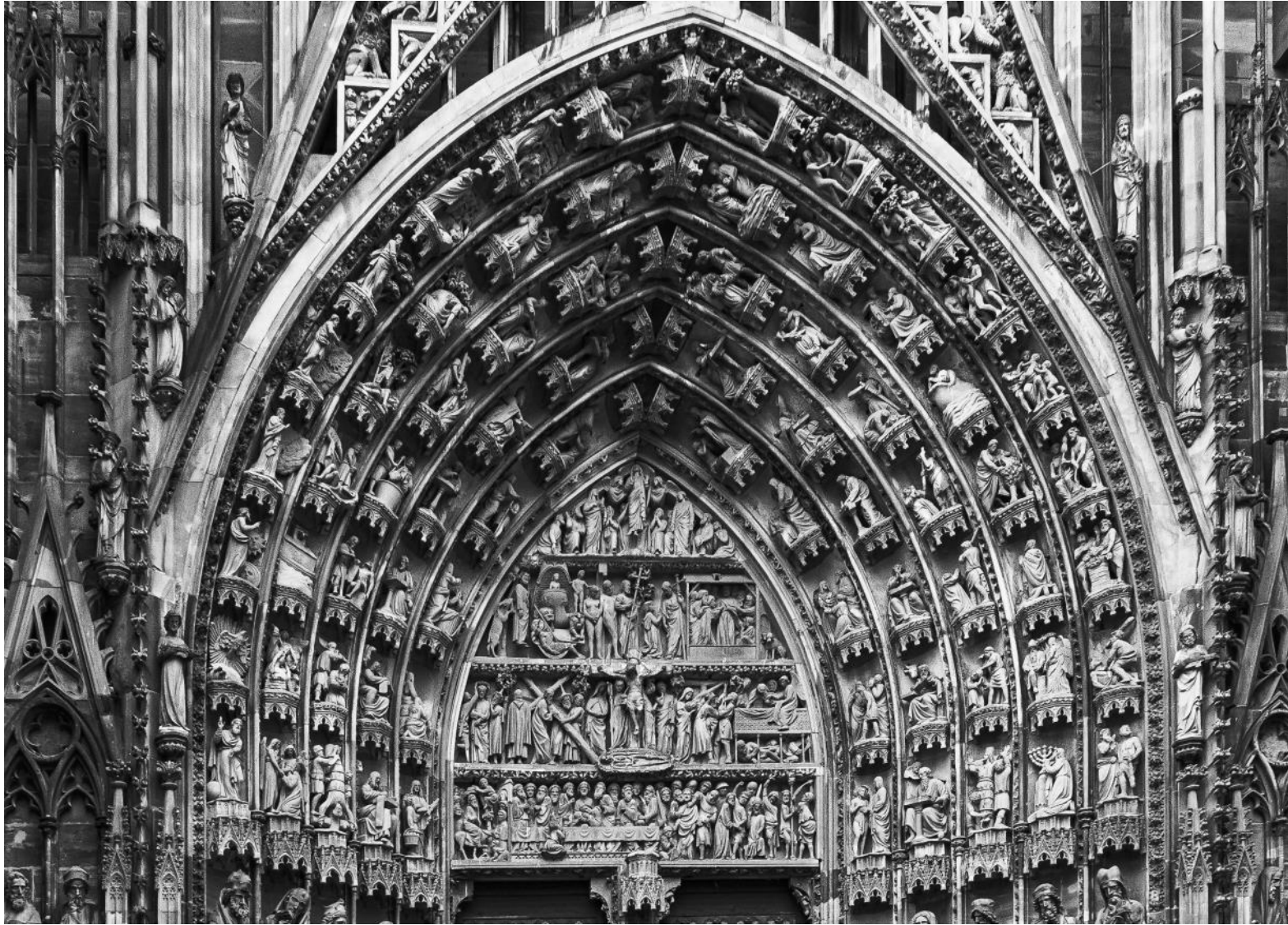

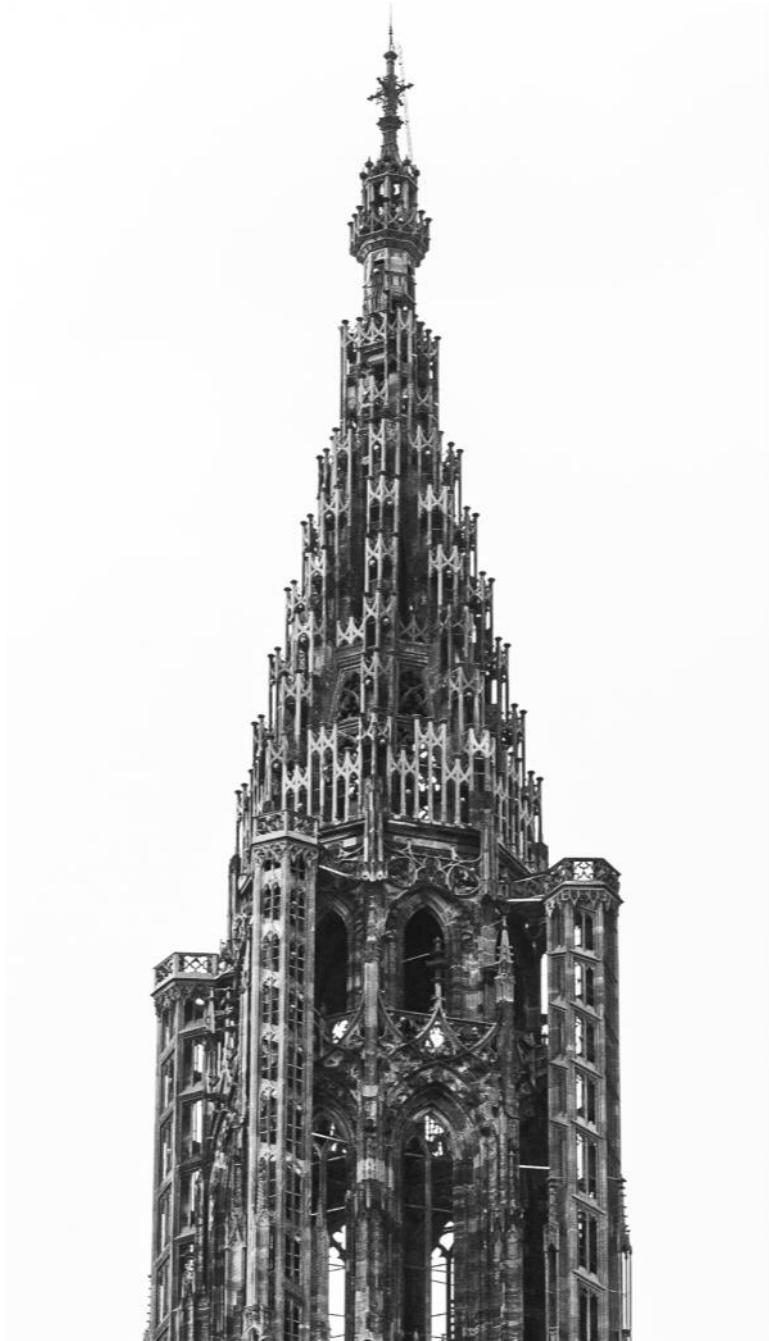

Subtilní sochařská práce na portálu katedrály ve Štrasburku a kamenné krajkoví její věže

THE END

Důležité odkazy:

Oficiální stránky cestovky:

CK EUROCYKL Herdegen s.r.o. www.eurocykl.cz

Hledáte-li fotky, koukněte sem:

<https://photos.app.goo.gl/47hoQqaxg687Z7T57>

Stažení této publikace:

<https://mry.cz/e-books/books.htm#burg>

Autor:

martin@mry.cz

Brno, srpen 2021

Nafoceno: Nikon D500 s objektivy Nikkor 35/1,8, 16-80/2,8-4 a 200/4
Nikon 1V1 s objektivy Nikon 18/1,8 a 6,7-13/3,5-5,6

